

Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu
*Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport*

Kwantitatieve Monitor Regio Deal Vitale Wijken

Samen voor Overvecht

Utrecht, 2^e meting

De Provincie Utrecht, diverse ministeries en de gemeenten Utrecht, Zeist, Nieuwegein en Amersfoort werken als Regio Deal partners vanaf medio 2020 tot eind 2025 samen aan Vitale Wijken, met als doel leefbare, veilige en gezonde wijken met gelijke kansen voor iedereen.

In de afgelopen jaren is vanuit de gemeente Utrecht samen met bewoners, maatschappelijke partners en ondernemers gewerkt aan het vergroten van de leefbaarheid en veerkracht van Overvecht en haar bewoners vanuit de integrale wijkaanpak Samen voor Overvecht. Deze wijkaanpak kent vijf ambities: veilige buurten, perspectief voor de jeugd versterken, zorg en ondersteuning dichtbij en op maat, meedoen en ondernemen, en plezierig wonen in een meer gemengde wijk. De Regio Deal Vitale Wijken draagt bij aan het verdiepen, versterken en versnellen van deze lopende aanpak.

Het RIVM en de GGD regio Utrecht voeren samen de monitoring uit van de Regio Deal Vitale Wijken. Met de monitoring in de vier gemeenten leren betrokken partijen wat wel en niet werkt, zodat er tussentijds kan worden bijgestuurd. Geleerde lessen worden uitgewisseld via een lerend netwerk. Zo doen we met elkaar inzichten op voor toekomstige wijkaanpakken binnen en buiten de regio.

Gezamenlijke kernset

In overleg met de vier gemeenten en de provincie Utrecht is voor alle vier de wijken samen een gezamenlijke set aan kwantitatieve indicatoren opgesteld. Deze indicatoren sluiten aan bij de vijf pijlers van de Regio Deal: Gezondheid, Veiligheid, Participatie en armoede, Onderwijs en Wonen,

gezonde leefomgeving, groen en duurzaamheid. In 2021 is een [eerste meting](#) gepubliceerd. In deze tweede meting zijn actuele cijfers toegevoegd. Deze nieuwe cijfers zijn vervolgens besproken met een gezondheidsexpert en een onderzoeker van de gemeente Utrecht: herkennen zij de cijfers en wat zijn mogelijke verklaringen voor gevonden verschillen met de eerste meting? In 2025 zal nog een derde meting van de kernset volgen.

Wat zeggen deze resultaten nu wel, en wat vooral ook niet?

Zowel de eerste als tweede meting zijn een momentopname. Het is daarom belangrijk om voorzichtig te zijn met het trekken van conclusies over de tijd op basis van deze cijfers. Voor deze tussenmeting hebben we ervoor gekozen om alleen in te gaan op statistisch significante verschillen tussen de eerste en tweede meting. Want zijn verschillen niet statistisch significant, dan is er een kans dat het verschil op toeval berust. Dus alleen de significante verschillen worden in deze factsheet beschreven en uitgelicht, en met mogelijke verklaringen uit de gesprekken met de gemeenten toegelicht. Tot slot geldt dat ontwikkelingen in de tijd op deze indicatoren door velerlei factoren worden beïnvloed. Het leggen van directe causale verbanden met alleen de wijkaanpakken is daardoor niet mogelijk.

Gezondheid

Verschillen in gezondheid in de wijk zijn vergelijkbaar met die in de hele stad

Zowel in de wijk Overvecht als in de stad Utrecht is de ervaren gezondheid van volwassenen verslechterd t.o.v. de eerste meting. Ook het risico op angststoornissen en depressieve klachten is toegenomen in zowel de wijk als de stad. Deze ontwikkelingen zien we over de gehele regio

Utrecht en kunnen het effect zijn van de coronapandemie. Stedelijk is ook regie over het eigen leven verslechterd en neemt ervaren stress en ernstige eenzaamheid toe, voor Overvecht zijn deze verschillen niet statistisch significant.

Tabel 1. Gezondheid onder volwassenen (18 jaar en ouder) in Overvecht (en gemeente Utrecht)

	1 ^e meting	2 ^e meting
Ervaart gezondheid als (zeer) goed	72% (83%)	61%* (74%*)
Heeft (ernstig) overgewicht	50% (38%)	49% (37%)
Heeft hoog risico op angststoornissen en depressieve klachten	11,9% (6,9%)	20%* (11%*)
Heeft (heel) veel stress ervaren (in de afgelopen 4 weken)	25% (23%)	29% (26%*)
Heeft onvoldoende regie over het eigen leven	16,4% (9,0%)	22% (11%*)
Voelt zich matig tot ernstig eenzaam	58% (48%)	61% (48%)
Voelt zich ernstig eenzaam	20% (11%)	22% (15%*)
Heeft een langdurige ziekte of aandoening (6 maanden of langer)	32% (26%)	32% (28%)

Bron: Gezondheidsmonitor Volwassenen en Senioren 2020 (1^e meting) en 2022 (2^e meting).

* Vetgedrukte getallen geven een statistisch significant verschil aan tussen de 1^e en de 2^e meting.

In Overvecht geen toename van eenzaamheid en risico op psychosociale problemen onder de jeugd

Stedelijk is het percentage 13- t/m 17-jarigen dat zich (ernstig) eenzaam voelt of een matig tot hoog risico heeft op psychosociale problemen toegenomen t.o.v. de eerste meting. Deze toename zien we in Overvecht niet. Op deze

indicatoren is daardoor het verschil tussen jongeren in Overvecht en jongeren in de hele stad minder groot geworden.

Tabel 2. Gezondheid jeugd (0-18 jaar) in Overvecht (en gemeente Utrecht)

	1 ^e meting	2 ^e meting
Ervaart gezondheid als (zeer) goed, 13-17 jarigen ¹	81% (87%)	79% (86%)
Beweegt dagelijks minstens 1 uur, 13-17 jarigen ¹	14% (17%)	17% (17%)
Heeft overgewicht (inclusief obesitas), 5-11 jarigen ²	24% (11%)	-% (-%)
Heeft matig-hoog risico op psychosociale problemen (SDQ), 13-17 jarigen ¹	31% (23%)	28% (27%*)
Is (zeer) vaak gestrest door één of meer factoren, 13-17 jarigen ¹	39% (45%)	44% (44%)
Is onvoldoende weerbaar, 13-17 jarigen ¹	11% (9,4%)	11% (11%)
Is matig tot ernstig eenzaam, 13-17 jarigen ¹	23% (13%)	22% (19%*)
Is ernstig eenzaam, 13-17 jarigen ¹	13% (7,2%)	13% (11%*)

Bron: 1) Gezondheidsmonitor Jeugd voortgezet onderwijs 2019 (1^e meting) en 2021 (2^e meting); 2) Digitaal Dossier Jeugdgezondheidszorg 2019 (1^e meting; nog geen actuele cijfers beschikbaar).

* Vetgedrukte getallen geven een statistisch significant verschil aan tussen de 1^e en 2^e meting.

Veiligheid

Het aantal misdrijven neemt af, maar de ervaren onveiligheid niet

Het aantal misdrijven is zowel in de stad Utrecht als in de wijk Overvecht afgenomen t.o.v. de eerste meting. De ervaren onveiligheid echter niet. Deze ontwikkelingen

zien we ook in de andere gemeenten die deelnemen aan de Regio Deal Vitale Wijken.

Tabel 3. Veiligheid in Overvecht (en gemeente Utrecht)*

	1 ^e meting	2 ^e meting
Voelt zich weleens onveilig in de wijk ¹	46% (30%)	44% (30%)
Misdrijven ²	2.500 (24.409)	2.321 (24.070)
Misdrijven per 1.000 inwoners ²	73 (68)	67 (67)

Bron: 1) Onderzoek & Advies, gemeente Utrecht, Inwonersenquête 2019 (1^e meting) en 2021 (2^e meting); 2) Politie, geregistreerde misdrijven: soort misdrijf, wijk, buurt, jaarcijfers 2020 (1^e meting) en 2022 (2^e meting).

* Statistische toetsing is op de voor ons beschikbare data niet mogelijk.

Participatie en armoede

Minder mensen met een WW- of bijstandsuitkering

Het percentage 18- t/m 66-jarigen dat een WW- of bijstandsuitkering ontvangt is zowel in stad Utrecht als in de wijk Overvecht afgenomen t.o.v. de eerste meting. De afname in WW-uitkeringen zien we ook bij de andere gemeenten die aan de Regio Deal Vitale Wijken meedoen. Het percentage mensen dat betaald werk heeft is in Overvecht t.o.v. de eerste meting licht toegenomen.

Meer mensen hebben moeite met rondkomen, vrijwilligerswerk neemt in Overvecht niet af

Zowel in de wijk Overvecht als in de stad Utrecht is het percentage volwassenen dat moeite heeft met rondkomen toegenomen t.o.v. de eerste meting. Deze toename wordt over de gehele regio Utrecht gezien. Stedelijk is het percentage volwassenen dat vrijwilligerswerk doet afgenomen, in de wijk Overvecht niet.

Tabel 4. Participatie en armoede in Overvecht (en gemeente Utrecht)

	1 ^e meting	2 ^e meting
Ontvangt een WW-uitkering, 18-66 jaar ¹	1,9% (1,9%)	1,4%* (1,3%*)
Ontvangt een bijstandsuitkering, 18-66 jaar ¹	14% (4,5%)	12%* (4,1%*)
Heeft betaald werk, 15 jaar en ouder ¹	59% (73%)	60%* (73%)
Heeft moeite met rondkomen, 18+ ²	24% (16%)	35%* (23%*)
Doet vrijwilligerswerk, 18+ ²	22% (25%)	24% (21%*)
Heeft geregistreerde problematische schulden, huishoudens ³	15% (7,0%)	15% (7,4%*)

Bron: 1) CBS, Kerncijfers wijken en buurten 2019 (1^e meting) en 2021 (2^e meting); 2) Gezondheidsmonitor Volwassenen en Senioren 2020 (1^e meting) en 2022 (2^e meting); 3) CBS, Dashboard Schuldenproblematiek in Beeld 2019 (1^e meting) en 2023, maand 1 (2^e meting).

* Vetgedrukte getallen geven een statistisch significant verschil aan tussen de 1^e en 2^e meting.

Onderwijs

Tabel 5. Onderwijs in Overvecht (en gemeente Utrecht)

	1 ^e meting	2 ^e meting
Aandeel peuters (2,5- tot 4-jarigen) dat advies voorschoolse educatie heeft gekregen ¹ *	63% (23%)	-% (-%)
Percentage middelbare scholieren dat school (hartstikke) leuk vindt ²	50% (56%)	53% (52%)

Bron: 1) Gemeente Utrecht, volksgezondheidsmonitor voorschoolse educatie en opvang 2021 (1^e meting; nog geen actuelere cijfers beschikbaar); 2) Gezondheidsmonitor Jeugd voortgezet onderwijs 2019 (1^e meting) en 2021 (2^e meting).

* Statistische toetsing is bij deze indicator op de voor ons beschikbare data niet mogelijk. De criteria voor een indicatie voor- en vroegschoolse educatie kunnen verschillen tussen gemeenten.

Er zijn in deze tabel geen statistisch significante verschillen tussen de 1^e en de 2^e meting.

Wonen, gezonde leefomgeving, groen en duurzaamheid

Koeling buiten of in de tuin versus koeling in de woning

Het percentage volwassenen dat onvoldoende koeling buiten in de tuin of buurt ervaart nam in Overvecht niet toe t.o.v. de eerste meting, maar in de stad Utrecht wel. Het percentage volwassenen dat onvoldoende koeling ervaart in de woning is in de stad Utrecht juist iets afgenomen

t.o.v. de eerste meting. Dit verschil is in de wijk Overvecht niet statistisch significant. Deze verschillen zouden mede verklaard kunnen worden door een verschil in temperatuur tussen de zomers of perioden voorafgaand aan het invullen van beide vragenlijsten.

Tabel 6. Wonen, gezonde leefomgeving, groen en duurzaamheid in Overvecht (en gemeente Utrecht)

	1 ^e meting	2 ^e meting
Gemiddelde rapportcijfer dat inwoners geven aan de buurt waarin zij wonen ¹ **	5,6 (7,3)	5,7 (7,3)
Heeft minder dan één keer per maand contact met de burens, 18+ ²	28% (25%)	32% (27%)
Is tevreden over het groen in de buurt, 18+ ²	87% (85%)	86% (86%)
Ervaart onvoldoende koeling buiten in de tuin of buurt, 18+ ²	34% (28%)	33% (39%*)
Ervaart onvoldoende koeling in de woning, 18+ ²	35% (31%)	32% (28%*)
Gemiddelde gevoelstemperatuur op een hete zomerdag ³	37°C (37°C)	- °C (- °C)
Percentage van het totaaloppervlak dat groen is ³	53% (46%)	-% (-%)

Bron: 1) Onderzoek & Advies, gemeente Utrecht, Inwonersenquête 2019 (1^e meting) en 2021 (2^e meting); 2) Gezondheidsmonitor Volwassenen en Senioren 2020 (1^e meting) en 2022 (2^e meting); 3) Atlas Natuurlijk Kapitaal 2016 en Klimateffectatlas 2015 (1^e meting; nog geen actuelere cijfers beschikbaar).

* Vetgedrukte getallen geven een statistisch significant verschil aan tussen de 1^e en de 2^e meting.

** Statistische toetsing is bij deze indicator op de voor ons beschikbare data niet mogelijk.

Bevolkings- en wijkenmerken

Iets meer volwassenen in Overvecht met een wo- of hbo-opleiding en hoger inkomen, minder corporatiewoningen

Zowel in Overvecht als in de stad Utrecht is een lichte toename te zien van het percentage inwoners met een universitaire of hbo-opleiding. Qua huishoudinkomen verschuift het ook in zowel Overvecht als de stad Utrecht naar meer mensen in de twee hoogste inkomenskwintielen.

Van de huurwoningen zijn minder woningen in bezit van een woningcorporatie, met name in Overvecht. Deze ontwikkelingen kunnen van invloed zijn op de overige resultaten in deze factsheet.

Tabel 7. Aantal bewoners en verdeling naar leeftijd¹ in Overvecht (en gemeente Utrecht)

	1 ^e meting	2 ^e meting
Totaal aantal bewoners	33.400 (343.900)	33.400 (351.600)
0 tot 18 jaar	22% (20%)	22% (20%)
18 tot 67 jaar	65% (70%)	66% (71%*)
67+ jaar	13% (9%)	13% (9%)

Bron: 1) CBS, maatwerk bevolkingssamenstelling 2019 en 2021.

* Vetgedrukte getallen geven een statistisch significant verschil aan tussen de 1^e en 2^e meting.

Tabel 8. Huishoudsamenstelling¹ in Overvecht (en gemeente Utrecht)

	1 ^e meting	2 ^e meting
Totaal huishoudens	16.670 (181.670)	17.045 (183.465)
Eenpersoonshuishouden	50% (51%)	51% (50%*)
Huishouden zonder kinderen	20% (22%)	20% (23%)
Huishouden met kinderen	30% (27%)	29% (27%)

Bron: 1) CBS, Kerncijfers wijken en buurten 2020 en 2022.

* Vetgedrukte getallen geven een statistisch significant verschil aan tussen de 1^e en 2^e meting.

Tabel 9. Opleidingssoort¹ in Overvecht (en gemeente Utrecht)

	1 ^e meting	2 ^e meting
Hbo, wo	27% (52%)	30%* (53%*)
Havo, vwo, mbo 2,3,4	35% (29%)	34% (28%)
Basisonderwijs, vmbo-b/k, vmbo-g/t, avo onderbouw, mbo1	38% (19%)	36% (18%)

Bron: 1) CBS, Kerncijfers wijken en buurten 2019 en 2021.

* Vetgedrukte getallen geven een statistisch significant verschil aan tussen de 1^e en 2^e meting.

Tabel 10. Bevolkingsdichtheid en geboortecijfer in Overvecht (en gemeente Utrecht)

	1 ^e meting	2 ^e meting
Bevolkingsdichtheid (inwoners per km ²) ¹	4.193 (3.811)	4.225 (3.857)
Geboortes per jaar per 1.000 inwoners ²	14 (13)	14 (14)

Bron: 1) CBS, *Kerncijfers wijken en buurten 2020 en 2022*; 2) CBS, *Kerncijfers wijken en buurten 2019 en 2021*.
Er zijn in deze tabel geen statistisch significante verschillen tussen de 1^e en de 2^e meting.

Tabel 11. Huishoudinkomen in Overvecht (en gemeente Utrecht)

	1 ^e meting	2 ^e meting
Mediaan (in euro's)	26.100 (32.500)	28.500 (36.500)
Laagste kwintiel	35% (28%)	34%* (27%*)
Tweede kwintiel	26% (19%)	26% (19%)
Derde kwintiel	17% (17%)	17% (17%)
Vierde kwintiel	13% (15%)	14%* (16%*)
Hoogste kwintiel	7,5% (21%)	8,5%* (22%*)

Bron: CBS, *maatwerk besteedbaar inkomen 2019 en 2021*.

* Vetgedrukte getallen geven een statistisch significant verschil aan tussen de 1^e en 2^e meting.

Tabel 12. Woningsamenstelling in Overvecht (en gemeente Utrecht)

	1 ^e meting	2 ^e meting
Percentage huurwoningen	79% (54%)	80% (55%)
In bezit van woningcorporaties	67% (33%)	62%* (31%*)
In bezit van overige verhuurder	12% (21%)	18% (24%)

Bron: CBS, *Kerncijfers wijken en buurten 2020 en 2022*.

* Vetgedrukte getallen geven een statistisch significant verschil aan tussen de 1^e en 2^e meting.

Technische toelichting op de cijfers

- In deze factsheet zijn niet alle indicatoren gepresenteerd uit de gezamenlijke kernset. Soms zijn de juiste cijfers niet beschikbaar of kunnen ze niet gepresenteerd worden op het niveau van de wijk of buurt vanwege privacy-gevoeligheid.
- Per indicator is zoveel mogelijk gekozen voor dezelfde databron voor alle vier de wijken zodat de uitkomsten tussen de wijken onderling vergelijkbaar is. Uitzonderingen hierop zijn cijfers over de ervaren veiligheid en het buurtoordeel. Deze zijn afkomstig uit gemeentelijke databronnen en verschillen daardoor in vraagstelling of antwoordcategorieën enigszins van elkaar.
- Percentages zijn afgerond naar hele cijfers, tenzij een percentage kleiner is dan 10%, dan is tot 1 decimaal weergegeven indien beschikbaar.
- De resultaten op basis van de Gezondheidsmonitor Volwassenen en Senioren en de Gezondheidsmonitor Jeugd zijn statistisch getoetst met behulp van 95% betrouwbaarheidsintervallen. Wanneer die niet overlappen is een verschil statistisch significant. De resultaten uit registratiedata (CBS en Digitaal Dossier Jeugdgezondheidszorg) zijn getoetst m.b.v. een Chi square toets, bij een $p < 0,05$ is een verschil statistisch significant. Dat betekent dat de kans dat het verschil op toeval berust verwaarloosbaar klein is.

- De resultaten van gemeentepeilingen, politie (misdrijven) en VVE cijfers konden op basis van de ons beschikbare data niet getoetst worden.

Meer weten over de andere wijken?

Informatie over de drie andere deelnemende wijken Batau (Nieuwegein), Vollenhove (Zeist) en Soesterkwartier (Amersfoort) vindt u in [aparte factsheets](#).

Gemeentespecifieke metingen

Parallel aan deze kernset worden gemeentespecifieke metingen gedaan. De kwantitatieve resultaten en de gemeentespecifieke metingen zullen eind 2025 worden samengebracht in één eindrapportage.

Dit is een uitgave van:

**Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu**

Postbus 1 | 3720 BA Bilthoven
www.rivm.nl

januari 2024

Deze uitgave is tot stand gekomen met dank aan:

GGD regio Utrecht
Provincie Utrecht
Gemeente Amersfoort
Gemeente Nieuwegein
Gemeente Utrecht
Gemeente Zeist

De zorg voor morgen begint vandaag